

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 21/14921-8
Saksbehandler: Susanne Olsen
Dato: 25.05.2021

Svar på covid-19 oppdrag nr. 459 fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) - Regulering av kjøreskolers virksomhet

Det vises til oppdrag nr. 459 fra Helse- og omsorgsdepartementet til HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttet. Oppdraget ber om en vurdering av hvordan kjøreskolers virksomhet bør reguleres i covid-19-forskriften, herunder om det er smittevernfarelig begrunnet å gi begrensede unntak fra arrangementsforbudet i kapitlene 5A og 5B.

Vedlagt følger HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttets svar på oppdrag nr. 459.

Oppdragets konklusjoner kan oppsummeres slik:

- HelseDirektoratet og FHI vurderer at undervisnings- og kursvirksomhet i regi av kjøreskoler bør reguleres som arrangementer i covid-19-forskriften.
- HelseDirektoratet og FHI anbefaler ikke unntak for undervisnings- og kursvirksomhet i regi av kjøreskolene i covid-19-forskriften kapittel 5A.
- HelseDirektoratet og FHI vurderer at det vil være smittevernfarelig forsvarlig å gjennomføre kurs i mindre grupper med inntil 10 deltakere i kommuner omfattet av kapittel 5B i covid-19-forskriften. Dersom det er ønskelig å gi et slikt unntak, bør det imidlertid sees i sammenheng med regulering av annen kursvirksomhet, som etter kapittel 5B ikke vil være tillatt.

Vennlig hilsen

Helen Brandstorp e.f.
direktør

Wenche Dahl Elde
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk

HelseDirektoratet

Avdeling helserett og bioteknologi
Susanne Olsen

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20
Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Kopi:
FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 459 – Regulering av kjøreskolers virksomhet

Oppsummering

- Helsedirektoratet og FHI vurderer at undervisnings- og kursvirksomhet i regi av kjøreskoler bør reguleres som arrangementer i covid-19-forskriften.
- Helsedirektoratet og FHI anbefaler ikke unntak for undervisnings- og kursvirksomhet i regi av kjøreskolene i covid-19-forskriften kapittel 5A.
- Helsedirektoratet og FHI vurderer at det vil være smittevern­faglig forsvarlig å gjennomføre kurs i mindre grupper med inntil 10 deltakere i kommuner omfattet av kapittel 5B i covid-19-forskriften. Dersom det er ønskelig å gi et slikt unntak, bør det imidlertid sees i sammenheng med regulering av annen kursvirksomhet, som etter kapittel 5B ikke vil være tillatt.

Svaret på oppdraget er utarbeidet på grunnlag av faglige underlag fra Folkehelseinstituttet (FHI). Underlaget fra FHI finnes også som eget vedlegg.

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Helsedirektoratet har i henvendelse til departementet, og på bakgrunn av innmeldt behov for avklaring fra statsforvaltere, vurdert at kursvirksomhet ved kjøreskoler reguleres som arrangementer etter covid-19-forskriften §§ 13 flg. Konsekvensen er at kjøreskoler er forhindret fra å avholde obligatoriske teorikurs og praktisk rettede kurs (sikring av last etc.) i kommuner regulert med tiltaksnivå A og B. Arrangementer er der ikke tillatt, og det er ikke gitt unntak for kjøreskoler. Det opplyses om at samferdselslovgivningen ikke tillater digital undervisning.

Departementet deler Helsedirektoratets vurdering av gjeldende rett, og ser behov for å vurdere regelverket i lys av at kurs ikke kan avholdes i kommuner hvor arrangementer ikke tillates.

Vi ber Helsedirektoratet, i samråd med Folkehelseinstituttet, å vurdere hvordan kjøreskolers virksomhet bør reguleres i covid-19-forskriften, herunder om det er smittevern­faglig begrunnet å gi begrensede unntak fra arrangementsforbudet i kapitlene 5A og 5B.

Frist: Tirsdag 25. mai

Kontaktperson: Vegard Pettersen (vp@hod.dep.no)

Bakgrunn

Covid-19-forskriften § 15a stiller krav til smittevern­faglig forsvarlig drift ved kjøreskoler mv. Bestemmelsen sier at kjøreskoler og annen føreropplæring skal, for å kunne holde åpent, drives smittevern­faglig forsvarlig. Med smittevern­faglig forsvarlig drift menes at virksomhetene etterlever kravene i § 15, som stiller krav til smittevern­faglig forsvarlig drift for virksomheter som tilbyr frisør-, hudpleie-, tatoverings- og hulltakingstjenester mv., ofte omtalt som "en-til-en-tjenester", der kunden og den ansatte, på grunn av tjenestens art, ikke kan holde minst 1 meter avstand. Ettersom en-til-en føreropplæring også innebærer at kjørelærere og elev ikke kan holde minst 1 meter avstand til hverandre, er det vurdert som nødvendig og forholds­messig at de samme kravene til smittevern­faglig forsvarlig drift må gjelde for en-til-en føreropplæring som for andre en-til-en-tjenester. Helsedirektoratet har vurdert

at kravene i § 15a, jf. § 15 kun gjelder en-til-en-opplæringen, og dermed ikke en-til-mange-opplæringen, herunder undervisningsvirksomhet og kurs, som gjennomføres på kjøreskolene.

Helsedirektoratet mottok i vinter en henvendelse med spørsmål om kursvirksomheten, dvs. typisk trafikalt grunnkurs og lignende aktiviteter ved kjøreskoler er å anse som arrangement etter covid-19-forskriften § 13. Helsedirektoratet vurderte at kjøreskolene er næringsvirksomhet, og at kurs, seminarer o.l. som ledd i næringsvirksomhet (der en virksomhet tilbyr kurs til eksterne deltakere som en del av virksomhetens salgs-/tjenestetilbud) er omfattet av arrangementsdefinisjonen i § 13 første ledd bokstav c. Helsedirektoratet fant derfor at kjøreskolens kursvirksomhet, som utgangspunkt, var omfattet av arrangementsbestemmelsen.

Helsedirektoratet har mottatt en henvendelse fra Statsforvalteren i Oslo og Viken der det anmodes om oppklaring av hvilke regler som gjelder for kjøreskolers virksomhet. Helse- og omsorgsdepartementet har videre mottatt en henvendelse fra Samferdselsdepartementet, der det bes om oppklaringer basert på et brev fra relevante bransjeorganisasjoner.

Helsedirektoratet vil understreke at direktoratets fortolkning av at undervisnings- og kursvirksomhet ved kjøreskoler omfattes av arrangementsreglene, ikke har medført at det har vært forbudt å gjennomføre slik virksomhet. Det er kun dersom det har vært gjort kommunale innstramninger i smitteverktiltakene, grunnet utbrudd eller pågående høyt smittetrykk, eller dersom kommunen har vært omfattet av de strenge smitteverntiltakene i covid-19-forskriften kapittel 5A og 5B at det har vært utfordringer knyttet til gjennomføringen av slike arrangementer. De siste månedene har dette vært særlig aktuelt i kommunene på det sentrale Østlandet.

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet

Folkehelseinstituttets vurderinger er vedlagt i sin helhet.

Helsedirektoratets vurdering/konklusjon/anbefaling

Oppdraget ber om en vurdering av to forhold knyttet til kurs- og undervisningsvirksomhet ved kjøreskoler:

1. Hvordan kjøreskolers virksomhet bør reguleres i covid-19-forskriften
2. Om det er smittevernaglig begrunnet å gi begrensede unntak fra arrangementsforbudet i kapitlene 5A og 5B

Helsedirektoratet vil i det følgende gi våre vurderinger av disse spørsmålene.

Hvordan kjøreskolers virksomhet bør reguleres i covid-19-forskriften

Som nevnt under "bakgrunn", har Helsedirektoratet konkludert med at undervisnings- og kursopplegg tilknyttet trafikkopplæringen omfattes av definisjonen av arrangementer i covid-19-forskriften § 13 første ledd bokstav c. Bestemmelsen sier at "*seminarer, konferanser, kurs, medlemsmøter og andre faglige sammenkomster, inkludert bespising uten servering av alkohol, men ikke møter eller sammenkomster som ledd i ordinært arbeid eller undervisning på skole eller universitet*" anses som arrangementer, såfremt disse gjennomføres på offentlig sted eller i lokaler eller utendørs arealer som leies eller lånes ut.

Bestemmelsene i covid-19-forskriften om arrangementer har til formål å angi regler om nødvendige smitteverntiltak for å kunne samle et større antall mennesker på en smittevernaglig forsvarlig måte under pandemien. Definisjonen av arrangementer i § 13 er utformet for å omfatte en rekke ulike tilstelninger og sammenkomster. Definisjonen omfatter alt fra idretts- og kulturarrangementer til kurs- og konferansevirksomhet, religiøse samlinger og private sammenkomster som fester og markeringer. Definisjonen er vid, blant annet fordi det er de samme

smitteverntiltakene som anses nødvendige for alle de ulike typene arrangementer, tilstelninger og sammenkomster; det er nødvendig å begrense antall personer til stede, at alle til stede holder nødvendig avstand til hverandre, sørge for at det finnes en ansvarlig arrangør, og at det holdes oversikt over hvem som har deltatt.

Med dagens regler for arrangementer, er det mulig å gjennomføre kurs- og undervisningsopplegg på kjøreskolene innendørs med inntil 10 personer til stede, eventuelt inntil 100 personer til stede dersom deltakerne på kurset anses som et publikum som sitter på faste, tilviste plasser. Kurs og undervisningsopplegg som krever stor grad av aktiv deltakelse fra kursdeltakerne, vil normalt sett ikke anses som et arrangement der deltakerne er publikum. I slike tilfeller vil derfor antallsbegrensningen på 10 personer være riktig å benytte. Utendørs er det tillatt å ha langt flere personer til stede – inntil 200 personer, eventuelt inntil 600 personer såfremt deltakerne er publikum som sitter på faste, tilviste plasser. Det vises videre til at det er foreslått oppjusteringer i antallsbegrensningene ved innføring av trinn 2 i regjeringens gjenåpningsplan. Fra 27. mai legges det opp til at det kan være inntil 50 personer på innendørs arrangementer uten faste, tilviste plasser.

De øvrige kravene til arrangementer fremgår av §§ 13a, 13b, 13c og 13d. Kurs- og undervisningsopplegg på kjøreskoler må derfor følge disse reglene.

Enkelte kjøreskoler og bransjeorganisasjoner har tatt til orde for at kursvirksomhet i regi av kjøreskoler burde reguleres annerledes enn gjennom arrangementsreglene. Alternativer som har blitt trukket frem er å regulere kursvirksomheten i forlengelsen av § 15a om smittevern faglig forsvarlig drift av kjøreskolenes en-til-en-tilbud, eller å regulere kjøreskolene som en opplærings- og utdanningsinstitusjon i § 12a.

Helsedirektoratet vurderer at smitteverntiltakene som anses nødvendige og forholdsmessige for kursvirksomhet i regi av kjøreskoler, er de samme som i dag fremgår av covid-19-forskriften §§ 13-13d. Dette taler, etter Helsedirektoratets vurdering, for at det vil være mest hensiktsmessig å regulere kjøreskolenes kursvirksomhet som arrangementer. Et annet moment som taler for at slik regulering vil være mest hensiktsmessig, er at all annen type kursvirksomhet som ikke er ordinær undervisning på skole eller universitet eller ledd i ordinært arbeid, i dag omfattes av definisjonen av arrangementer, jf. covid-19-forskriften § 13 første ledd bokstav c.

Helsedirektoratet vurderer også at kjøreskolenes undervisnings- og kursopplegg skiller seg fra ordinær undervisning i opplærings- og utdanningsinstitusjoner. Kurs- og undervisningsoppleggene på kjøreskolene er ofte avgrenset i tid, da disse i all hovedsak foregår over et fåtall antall timer eller dager. På denne måten har undervisningsopplegg og kursvirksomhet ved kjøreskoler likhetstrekk med annen type kursvirksomhet, som ofte også foregår over et begrenset tidsrom. I motsetning, foregår ordinær undervisning på opplærings- og utdanningsinstitusjoner ofte over lengre tid, gjerne over et helt semester eller et helt år. Videre vil undervisning på opplærings- og utdanningsinstitusjoner som oftest samle mennesker som også omgås ellers – enten i andre undervisningstimer, ellers på skolen/universitetet og i flere tilfeller også på fritiden. Kursvirksomhet i regi av kjøreskoler vil ofte samle en gruppe mennesker som ordinært sett ikke ville møttes hvis det ikke var for gjennomføringen av kurset, og gruppen vil normalt sett ikke omgås utenom gjennomføringen av kurset. Dette taler, etter Helsedirektoratets oppfatning, for at kursvirksomheten i regi av kjøreskolene bør reguleres som arrangementer og ikke som ordinær undervisning ved opplærings- og utdanningsinstitusjoner.

[Mulighet for å gi begrensede unntak fra arrangementsforbudet i kapitlene 5A og 5B](#)

Ettersom kursvirksomhet i regi av kjøreskoler anses som arrangementer etter covid-19-forskriften § 13 første ledd bokstav c, vil det i kommuner omfattet av covid-19-forskriften kapittel 5A og 5B, være forbudt å gjennomføre slike kurs, jf. § 16c og § 17c.

Som beskrevet under "bakgrunn", er det særlig i disse kommunene, samt i kommuner som har egne, lokale forskrifter som begrenser muligheten til å gjennomføre arrangementer, basert på definisjonen av arrangementer som benyttes i covid-19-forskriften § 13, at det er og har vært utfordrende å gjennomføre kursvirksomhet i regi av

kjøreskoler. Spørsmålet er derfor om det smittevern­faglig kan forsvares å gi unntak for kursvirksomhet i covid-19-forskriften kapittel 5A og 5B. Kommuner som velger å fatte lokale tiltak, må selv vurdere om det skal gis unntak for denne typen kursvirksomhet i sin forskrift.

Helsedirektoratet er enige med Folkehelseinstituttet i at det ikke anbefales unntak for denne typen kurs i covid-19-forskriften kapittel 5A. Tiltakene i kapittel 5A er svært strenge, og det er kun gitt helt begrensede unntak fra arrangementsforbudet i § 16c. For å opprettholde det strenge tiltaksnivået, er det viktig at antall unntak begrenses til det helt nødvendige. Helsedirektoratet viser videre til at det som hovedsak legges opp til at kommuner ikke skal være omfattet av kapittel 5A i lengre perioder. Konsekvensene av et forbud mot kursaktivitet på kjøreskoler vil derfor bli mindre omfattende.

Når det gjelder kapittel 5B, er tiltaksnivået fortsatt strengt, men det er åpnet for noe mer aktivitet enn i kapittel 5A. Unntakene fra arrangementsforbudet er også videre enn i kapittel 5A. FHI vurderer at kursvirksomhet i regi av kjøreskolene nok vil kunne gjennomføres på en smittevern­faglig forsvarlig måte i mindre grupper med inntil 10 deltakere, dersom de øvrige kravene for gjennomføring av arrangementer følges. FHI mener at denne aktiviteten kan gjennomføres i kommuner omfattet av kapittel 5B uten at det innebærer noen betydelig økt smitterisiko.

Helsedirektoratet er enige med FHI. Som FHI vil vi likevel påpeke at det må vurderes om kursvirksomhet i regi av kjøreskoler skal prioriteres høyere enn annen type kursvirksomhet, eksempelvis kursvirksomhet som er nødvendig for sertifisering eller godkjenning av yrkesutøvelse. Selv om tiltaksnivået i kapittel 5B er noe lavere enn i kapittel 5A, er det fortsatt viktig å påse at man ikke gir for mange unntak, slik at tiltakspakken kan miste sin effekt. Vi viser videre til at tiltakspakkene i covid-19-forskriften kapittel 5A-C er laget for å slå ned utbrudd eller begrense smittespredning i områder med høyt smittetrykk, og intensjonen er at kommunene ikke skal behøve å stå i tiltakspakkene over svært lang tid, selv om dette har vært realiteten i mange kommuner på det sentrale Østlandet den siste tiden.

Oppdrag 459 om regulering av kjøreskolers virksomhet

Helsedirektoratet har i henvendelse til departementet, og på bakgrunn av innmeldt behov for avklaring fra statsforvaltere, vurdert at kursvirksomhet ved kjøreskoler reguleres som arrangementer etter covid-19-forskriften §§ 13 flg. Konsekvensen er at kjøreskoler er forhindret fra å avholde obligatoriske teorikurs og praktisk rettede kurs (sikring av last etc.) i kommuner regulert med tiltaksnivå A og B. Arrangementer er der ikke tillatt, og det er ikke gitt unntak for kjøreskoler. Det opplyses om at samferdselslovgivningen ikke tillater digital undervisning.

Departementet deler Helsedirektoratets vurdering av gjeldende rett, og ser behov for å vurdere regelverket i lys av at kurs ikke kan avholdes i kommuner hvor arrangementer ikke tillates.

Vi ber Helsedirektoratet, i samråd med Folkehelseinstituttet, å vurdere hvordan kjøreskolers virksomhet bør reguleres i covid-19-forskriften, herunder om det er smittevernfarelig begrunnet å gi begrensede unntak fra arrangementsforbudet i kapitlene 5A og 5B.

Frist: Tirsdag 25. mai

Kontaktperson: Vegard Pettersen (vp@hod.dep.no)

Folkehelseinstituttets vurdering

Oppsummering

- Smittevernfarelig er det fornuftig å begrense unntak fra gjeldende arrangementsbestemmelser i kapittel 5A i covid-19-forskriften.
- FHI mener det vil være smittevernfarelig forsvarlig å gjennomføre kurs i mindre grupper med inntil 10 deltakere i kommuner omfattet av kapittel 5B i covid-19-forskriften. Åpning for dette bør imidlertid sees i sammenheng med regulering av annen kursvirksomhet, spesielt kursvirksomhet som er nødvendig for sertifisering eller godkjenning av yrkesutøvelse.

Vurdering

Kjøreskoler og annen føreropplæring omfattes av covid-19-forskriftens §15a, der det blant annet stilles krav til smittevernfarelig forsvarlig drift. En-til-en-undervisning ved kjøreskoler oppfordres også til å følge [smittevernveileder for en-til-en virksomheter utenfor helsetjenesten](#). Kursvirksomhet i regi av kjøreskoler reguleres imidlertid på lik linje med annen kursvirksomhet, og omfattes av arrangementsbestemmelsene i covid-19-forskriften. I kommuner omfattet av kapittel 5A og 5B i covid-19-forskriften er det ikke tillatt med slike arrangementer.

Nasjonalt er det som nevnt over tillatt med kursvirksomhet ved kjøreskoler med et begrenset antall deltakere innenfor dagens arrangementsbestemmelser. I henhold til regjeringens gjenåpningsplan vil tillatt deltakerantall gradvis øke på de kommende trinnene i planen, slik at kjøreskolenes ordinære kursvirksomhet etter hvert vil være mulig å gjennomføre innenfor de generelle arrangementsbestemmelsene.

Kapittel 5A innebærer svært streng begrensning av de fleste virksomheter/sektorer, og hensikten er å kortvarig redusere all mobilitet til et minimum for å slå ned smittespredning og stanse pågående utbrudd. Sannsynligvis vil det enkelte arrangement/kurs innebære begrenset smitterisiko. Denne typen aktivitet vil imidlertid kunne øke mobilitet, og konsekvens kan være at smitte spres over et større område. Det gitt svært få unntak fra arrangementsforbudet i kapittel 5A, og fra et smittevernlig ståsted er det fornuftig å begrense unntakene for å oppnå den ønskede effekten av denne tiltakspakken.

I kapittel 5B er kurs i regi av kjøreskoler ikke tillatt. FHI regner med at denne typen kurs kan gjennomføres på en smittevernlig forsvarlig måte i mindre grupper med inntil 10 deltakere dersom de øvrige krav for gjennomføring av arrangementer følges. FHI mener at denne aktiviteten kan gjennomføres i kommuner omfattet av kap 5B uten at det innebærer noen betydelig økt smitterisiko. Dersom det skal åpnes for kursvirksomhet i regi av kjøreskoler bør det imidlertid sees i sammenheng med regulering av annen kursvirksomhet, spesielt kursvirksomhet som er nødvendig for sertifisering eller godkjenning av yrkesutøvelse.

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.